

Az egyetemi vagy főiskolai végzettségű, tudományos munkára kiképzett és arra alkalmas kutatók száma a felszabadulás óta ugrásszerűen emelkedett, és még tovább emelkedik. De nemcsak számbeli növekedés van, a specializálódás is nagy. Akinek példa kell, gondoljon arra, hány főiskolánk létesült, milyen nagyarányú szakosítás történt itt, az Akadémia és a különféle intézmények, gyárak mennyi új kutatóintézetet létesítettek, a kevés régiben pedig hányszorosára emelték az alkalmazottak számát.

Ennek a folyamatnak az eredménye természetesen tudományos irodalmunkban is visszatükröződik. Az akadémiai *acták*, a különböző egyéb folyóiratok, az egyes intézmények évkönyvei jóformán napról-napra új eredményekről adnak számot. A közlési lehetőség azonban a nagyarányú termeléshez képest még mindig kevés. Igen sok olyan dolgozat van, amelyik akár azért, mert csak kisszámú szakembert érdekel; akár azért, mert túlságosan nagy a terjedelme, nem lát, vagy csak részleteiben lát napvilágot, s így a benne foglaltakról nem szerezhet tudomást minden érdekelt.

Ezeket a gondolatokat az juttatta eszembe, hogy a majnamenti Frankfurtban levő *Deutsche Bibliothek* külön részletet állított fel a ki nem nyomtatott tudományos írások számára. A kiadott tájékoztató szerint ennek gyűjtőkörébe tartoznak

a) azok a dolgozatok, amelyeknek tudományos színvonalát a *Német Kutatók Egyesülete* (*Deutsche Forschungsgemeinschaft*) elimerte, de amelyeket anyagi okokból nem tudott kiadni.

b) azok az írások — idegen nyelvűek is — amelyeket nagy terjedelmük miatt a tudományos folyóiratok csak kivonatossan közöltek.

c) a megjelent tudományos munkákhoz felhasznált adatgyűjtemények (kísérleti jegyzőkönyvek, statisztikai táblázatok, kicédulázott forrásanyag stb.)

d) a tudományos kongresszusokon tartott előadások, amennyiben ezeket a kongresszusok kiadványok csak kivonatossan tartalmazzák.

e) egyéb olyan munkák, amelyeket az archívumba való besorolásra elismert kutatók, egyesületek vagy kiadványvállalatok ajánlanak.

Egyetemi disszertációk nem kerülnek ide.

A kéziratarchívum két gépelt példány beküldését kéri, ezek közül az egyik kölcsönözhető lesz. Mellékelni kell hozzá egy rövid, öt gépelt sornál nem hosszabb tartalmi kivonatot. Ezeket a *Deutsche Bibliothek* leközi értesítőjében, később pedig — a tervek szerint — egy hetenként megjelenő annotált bibliográfiában fogják kiadni.

Az archívumban őrzött művek ugyanolyan jogokat élveznek, mint a nyomtatásban megjelentek, természetesen megmarad a szerzőnek az a joga is, hogy írását később bármikor kiadhassa.

Ilyesféle kéziratarchívum csírái — ha nem is központosítva, — nálunk is megvannak. A *Tudományos Minősítő Bizottság* a doktori és kandidátusi értekezések egyik példányát az Akadémia könyvtárának adja át megőrzés végett, másikat pedig az egyetemi könyvtárak valamelyikének. Ugyanez történik az Akadémia által prémiumban részesített művekkel. Az Országos Műszaki Könyvtárban levő fordításnyilvántartó a közpénzen készült, de ki nem adott fordításokból kötelespéldányt kap, s ezek, szakok szerint szétosztva, tizenegy könyvtárban, mindenki számára hozzáférhető.

Azt hiszem, érdemes foglalkozni a kéziratmegőrzés további kiterjesztésével és ezeknek a dokumentációs szolgálatba való bekapcsolásával. Ezáltal a tudományos eredmények hamarabb válnának közismertekké, meggyorsulna a további kutatás, és elmaradna néhány felesleges kettősmunka.

Vértesy Miklós

HELYREIGAZÍTÁS

A *Könyvtáros* júniusi számának 423. oldalán megjelent „Egy érdekes könyvtáros klubról” című cikkünk első bekezdésének utolsó mondata helyesen a következőképpen hangzik: „A mi szakszervezetünknel, a Kereskedelmi-, Pénzügyi- és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezeténél, a csaknem 200 budapesti vállalat közül csupán három helyen van főhivatású könyvtáros.”